

Mumtoz musiqa orqali umuminsoniy qadriyatlarni shakllantirish

Ramazonova O'g'iloy Xolmurodovna

*Buxoro davlat universiteti Musiqa ijrochiligi va
madaniyat kafedrası 12-1 vokal 21 guruh talabasi*

Saidahmedov Shaxzod Jo'shqinovich

ANNOTATSIYA: Xalqimiz azal-azaldan boy musiqa merosiga ega bo'lgan. Bebaho qadriyatlarimiz, boqiy merosimiz jahonni hayratga solgan mumtoz musiqa san'atimiz mavjud. Jamiyat taraqqiyotining barcha davrlarida tarbiyaning mazmunli va yo'nalishi, umuminsoniy qadriyatlarning uyg'unligi asosida belgilangan.

KALIT SO'ZLAR: Mumtoz musiqa, ustoz-shogird, san'at, musiqa merosi, umuminsoniy qadriyatlar.

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Sh.M.Mirziyoev ta'biri bilan aytganda, jamiyatda yuksak ahloqiy–ma'naviy fazilatlarni kamol toptirish, milliy mafkurani shakllantirish, yoshlarni boy madaniy meros, tarixiy an'analarga, umuminsoniy qadriyatlarga hurmat, Vatanga muhabbat ruhida tarbiyalash respublikamizda amalga oshirilayotgan barcha islohotlarning hal qiluvchi omili hisoblanadi. Zero, mamlakat va xalqning taqdiri kelajagimiz vorisi bo'lgan ana shu yoshlarning hayotga qay darajada tayyorgarligiga bog'liq. Inson ongining musaffoligi, jamiyatning yetukligi, shaxs ma'naviyat dunyosining boyligini ta'minlashda maqom san'atining ahamiyati juda kattadir. Shuning uchun ham maqom san'atini o'rganish talabalarda milliy qadriyatlar hisoblanmish ming yillik tarixga ega bo'lgan urf-odatlar, udumlar, marosimlarimizga nisbatan mehr-muhabbat va hurmat uyg'otadi. Maqom san'ati asrlar davomida shakllanib, jilolanib, og'izdan –og'izga ustoz-shogird an'anasi asosida shakllanib kelmoqda.

O'zbek xalqining dunyoqarashi, badiiy zavqi, ijodiy salohiyati, orzu va intilishlarini aks ettirib kelmoqda. Aholi ma'naviyatini yuksaltirish, kishilarda, ayniqsa o'sib kelayotgan yosh avlod ma'naviy tafakkurni shakllantirish, ularni milliy qadriyatlar ruhida tarbiyalash davlat siyosati darajasida ko'tarildi. Yangi O'zbekiston sharoitida ham bu an'ana davom etayotganligi davlatimiz tomonidan yaratilayotgan keng imkoniyatlar misolida ko'rishimiz mumkin. Xalqimizning o'tmish an'analari, milliy urf-odatlari, milliy musiqa san'atining eng yaxshi namunalarini keng targ'ib qilish, milliy musiqa an'alarini saqlash va rivojlantirish, yosh avlodda san'atga muhabbat tuyg'usini uyg'otish hamda xalqaro ijodiy aloqalarni kengaytirish, tinchlik, do'stlik, o'zaro hamjihatlik, madaniy-ma'naviy hamkorlikni yanada chuqurlashtirish maqsadida yurtimizda keng imkoniyatlar yaratilmoqda.

Musiqa san'ati boshqa san'at turlariga qaraganda insonlarga yaqin bo'lgan muhim san'at turidir. Xalqimiz azal-azaldan boy musiqa merosiga ega bo'lgan. Bebaho qadriyatlarimiz, boqiy merosimiz jahonni hayratga solgan mumtoz musiqa san'atimiz mavjud. Jamiyat taraqqiyotining barcha davrlarida tarbiyaning mazmunli va yo'nalishi, umuminsoniy qadriyatlarning uyg'unligi asosida belgilangan. Aqlan yetuk, ahloqan pok, jismonan baquvvat, milliy mas'uliyat tuyg'usini anglaydigan o'quvchilarni tarbiyalab voyaga yetkazish mamlakatni mustaqil va barqaror rivojlanishiga zamin yaratadi. Milliy tarbiya umuminsoniy qadriyatlardan ajralgan holda rivojlana olmaydi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. Ф.Мамадалиев. “Миллий муסיқа ижрочилиги масалалари” 2001 й.10-11 бетлар.
2. Взгляды восточных мыслителей на узбекскую народную музыку. У.Х.Рамазонова *Multidisciplinary Journal of Science and Technology* 3(5),45-46
3. Holmurodovna R. U. I., Oqila S. Makom art is a priority in the musical culture of Uzbekistan //Проблемы педагогики. – 2020. – №. 2 (47). – С. 87-88.
4. Kholmurodovna R. U., Obidovna R. M. Social norms, sanctions and personality //Вестник науки и образования. – 2020. – №. 21-2 (99). – С. 115-118.
5. Рамазонова У. Х., Сайфуллаева О. М. Развитие чувства ритма у детей //Проблемы науки. – 2021. – №. 1 (60). – С. 49-51.
6. Ramazonova U. X., Esanova M. J. An'anaviy xonandalik rivojida maqomlarning o'rni //Science and Education. – 2022. – Т. 3. – №. 1. – С. 496-501.
7. Raxmatova M. O., qizi Aslonova N. I. Today's Makom Traditions Spiritual Significance //EUROPEAN JOURNAL OF INNOVATION IN NONFORMAL EDUCATION. – 2022. – Т. 2. – №. 1. – С. 340-342.
8. Ramazonova O. K., qizi Mustaqimova G. G. Formation and Development of National Musical Traditions //european journal of innovation in nonformal education. – 2022. – Т. 2. – №. 1. – С. 336-339.
9. Рамазонова Ў. Х. ТАЛАБАЛАРДА МАЪНАВИЙ-АХЛОҚИЙ ТУШУНЧАЛАРНИ ШАКЛЛАНТИРИШ, ГУРУХ БИЛАН ИШЛАШ ВА УНИ БОШҚАРИШ ТАМОЙИЛЛАРИ.
10. Kholmurodovna U. R. Formation of publicistic performing skills in singing. – 2021.
11. Рамазонова У. Х., Эсанова М. Ж. ПОДГОТОВКА МОЛОДЫХ ПЕВЦОВ К АНСАМБЛЕВОМУ ВЫСТУПЛЕНИЮ //Наука, техника и образование. – 2021. – №. 2-1. – С. 88-91.

12. Ramazonova U. H., Muhamadova M. The spiritual impact of traditional sound exercises on the minds of students. – 2022.
13. Ramazonova O. K., Shukurov M. Historical development of status. – 2022.
14. Features of Sound Recording in the Uzbek Singing Art
U H Ramazonova. Procedia of Philosophical and Pedagogical Sciences ISSN 2795 (546X), 58
15. XORAZM MAQOMLARINING TALABALARGA O'RGATISH USULLARI
S Saidaxmedov. BARQARORLIK VA YETAKCHI TADQIQOTLAR ONLAYN ILMYIY JURNALI, 324-326
16. O'n ikki maqom tizimi va uning o'ziga xos xususiyatlari .
PEDAGOGIK MAHORAT Ilmiy-nazariyva metodik jurnal Maxsus son 6 (3), 169-170
17. O'ZBEK MUMTOZ MUSIQASIDA SHASHMAQOMNING O'RNI VA AHAMIYATI
O Farangiz. TALIM VA RIVOJLANISH TAHLILI ONLAYN ILMYIY JURNALI, 92-95
18. Подготовка молодых певцов к ансамблевому выступлению У .Х. Рамазонова, М.Ж .Эсанова. Наука, техника и образование, 88-91
19. The spiritual impact of traditional sound exercises on the minds of students
U.H. Ramazonova, M. Muhamadova. Web of Scientist: International Scientific Research Journal 3 (3), 318-321
20. Талабаларда маънавий-ахлоқий тушунчаларни шакллантириш, гуруҳ билан ишлаш ва уни бошқариш тамойиллари. Ў.Х.Рамазонова. Scientific progress 1 (5), 586-590
21. The role of the creative heritage of eastern thinkers in the formation of the spiritual and moral outlook and musical perception of young people Umurova Marifat Yoshiyevna 2021/4/23 102-104
22. Yoshiyevna U. M. The method of organizing" group singing" in teaching" musical culture" in secondary schools //Modern Journal of Social Sciences and Humanities. – 2022. – T. 4. – S. 271-274.
23. Umurova M. Yo. The importance of using pedagogical technologies in special educational schools //Vestnik nauki i obrazovaniya. – 2020. – №. 22-2. – S. 24-26.
24. O'X. Ramazonova. Talabalarda ma'naviy-ahloqiy tushunchalarni shakllantirish, guruh bilan ishlash va uni boshqarish tamoyillari. Scientific progress 1 (5), 2021
25. The Importance of Imagination and Perception in Traditional Singing Performance R .O. Kholmurodovna, M.J. Esanova Pioneer: Journal of Advanced Research and Scientific Progress 2 (2), 73-74

26. Features of Sound Recording in the Uzbek Singing Art UH RamazonovaProcedia of Philosophical and Pedagogical Sciences ISSN 2795 (546X), 58
27. O'ZBEK MUMTOZ MUSIQASIDA SHASHMAQOMNING O'RNI VA AHAMIYATI.O Farangiz.TALIM VA RIVOJLANISH TAHLILI ONLAYN ILMIY JURNALI, 92-95
28. RAXMANOVA, Istatjon. "MUSIQA TA'LIMIDA ZAMONAVIY TEXNOLOGIYALARNI JORIY ETISHNING MAVJUD HOLATI." *Journal of Culture and Art* 1.10 (2023): 86-89.
29. Muminovna, Rakhmanova Istatjon. "Pedagogical Requirements for a Modern Music Teacher and His Possibilities of Using Technologies." *AMERICAN JOURNAL OF SCIENCE AND LEARNING FOR DEVELOPMENT* 2.4 (2023): 244-247.
30. Muminovna, Rakhmanova Istatjon. "PREPARING A MUSIC TEACHER TO USE MODERN TECHNOLOGY." *Thematics Journal of Arts and Culture* 6.1 (2022).